

ОТВОРЕНИ ТЕЛЕГРАМ

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

МИНИСТАРСТВО СПОЉНИХ ПОСЛОВА

Број: 6394

Датум: 9. април 2024. године

Шаље: СБП

Прима: Стална мисија РС при УН - Њујорк

Београд, Кнеза Милоша 24

тел.: 3166-333

факс: 3618-366

Хитност: ВРЛО ХИТНО

Укупан број страна: 8

Предмет: Резолуција „Тероризам и људска права“ – позив за доставу одговора на упитник – достава одговора

Веза: ваш ОТ број 231-1/2024 од 19.2.2024.г.

У вези са горе наведеним ОТ, у прилогу достављамо допис Министарства унутрашњих послова Р. Србије бр. од 28. 3. 2024. године, којим су достављени одговори на упитник у погледу примене резолуције Савета за људска права „Тероризам и људска права“.

Молимо да одговор на упитник доставите Савету за људска права.

в.д. ПМСП

Игор Кузелка
амбасадор

Достављено: КМСП, ДС, СМУЛ, СБП, ОУН, ОЗБОП и БИ

Република Србија
Министарство унутрашњих послова
Кабинет министра
01 Број:337-455/24-3
Датум: 28.03.2024
Београд
Булевар Михајла Пупина 2
Тел: +381 11 3148 363

МИНИСТАРСТВО СПОЉНИХ ПОСЛОВА
КАБИНЕТ МИНИСТРА

Београд
Кнеза Милоша 24-26

Предмет: Резолуција Савета за људска права 51/24 „Тероризам и људска права“
- молба за достављање одговора
Одговор.
Веза: Ваш акт Број:04279 од 11.03.2024. године

Поштовани,

У вези са актом под горе наведеним бројем и датумом, а којим је затражено достављање за достављање одговора на упитник Савета за људска права у вези са применом Резолуције 51/24 под називом „Тероризам и људска права“, из надлежности Министарство унутрашњих послова обавештавамо о следећем:

Република Србија континуирано улаже велике напоре на усклађивању домаћег кривичног законодавства са релевантним међународним актима и међународним стандардима у области борбе против тероризма и насилног екстремизма који води у тероризам, са тенденцијом његовог даљег усклађивања са међународном регулативом која се доноси у овој области.

Правни основ у области борбе против тероризма и насилног екстремизма у Републици Србији представљају резолуције Савета безбедности Уједињених нација, правни акти Европске уније, Савета Европе, ратификоване међународне конвенције и билатерални уговори, као и домаће кривично законодавство. Од домаћих закона релевантних за област борбе против тероризма истичемо Кривични законик Републике Србије, Законик о кривичном поступку, Закон о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, тероризма и корупције, Закон о ограничавању располагања имовином у циљу спречавања тероризма и ширења оружја за масовно уништење, Закон о спречавању прања новца и финансирања тероризма, Закон о националној бази података за спречавање и борбу против тероризма и Закон о међународним мерама ограничавања.

Кривичним закоником Републике Србије, у 34. глави која обухвата корпус кривичних дела против човечности и других добара заштићених међународним правом, као кривична дела у вези са тероризмом прописана су следећа кривична дела: Тероризам (члан 391), Јавно подстицање на извршење терористичких дела (члан 391а), Врбовање и обучавање за вршење терористичких дела (члан 391б), Употреба смртоносне направе (члан 391в), Уништење и оштећење нуклеарног објекта (члан 391г), Угрожавање лица под међународном заштитом (Члан 392), Финансирање тероризма (члан 393) и Терористичко удруживање (члан 393а).

Људска права и слободe у Републици Србији гарантована су Уставом, законима, ратификованим међународним конвенцијама и споразумима. У контексту наведеног, истичемо да Република Србија има обавезу да са једне стране гарантује поштовање људских права, а са друге стране да пружи ефективну заштиту људских права. Делотворност и легитимност спречавања и сузбијања тероризма могу се угрозити уколико се применом полицијских овлашћења крше људска права. У том смислу напомињемо да су сви полицијски службеници дужни да поступају у складу са својим законским овлашћењима, јер је главни циљ Министарства унутрашњих послова заштита безбедности и имовине грађана, легитимност, поверење и подршка јавности.

Устав Републике Србије прописује да свако има право на судску заштиту уколико му је неко људско или мањинско право ускраћено или повређено и на уклањање последица које су тим поводом наступиле, као и да се у циљу заштите гарантованог права могу обратити релевантним међународним институцијама. Акти тероризма, радикализације и насилног екстремизма који води у тероризам су појаве које директно, али и посредно, за објекат угрожавања имају људска права и слободe. Све активности које се предузимају у супротстављању тероризму и насилном екстремизму ради заштите људских права, у складу су са домаћим и међународним правним изворима који регулишу ову област.

Сагласно домаћим позитивно - правним прописима супротстављање тероризму, радикализацији и насилном екстремизму и заштита људских права су циљеви који се узајамно подстичу. Не постоје разлози, нити околности које могу оправдати или ограничити заштиту од мучења или другог окрутног, понижавајућег или нечовечног поступања или кажњавања, као и ни било који вид дискриминације у поступању полиције. Систематским поштовањем и реаговањем у заштити људских права и слобода јачају се кохезија и отпорност друштва и уједно се смањује база из које се могу регрутовати терористи и екстремисти. Рад полиције која поштује људска права је део свеобухватног приступа у превенцији тероризма и сродних појава који подразумева и рад полицијских службеника који су у контакту са најширим слојевима становништва и који примењују принципе рада полиције у заједници. Примена рада полиције у заједници у превенцији тероризма, радикализације и насилног екстремизма пружа корист целокупној заједници, а она настаје искључиво доследном применом полицијских овлашћења и заштитом људских права.

Јако је важно истаћи да полицијски службеници примењују полицијска овлашћења у складу са чланом 286. Законика о кривичном поступку и сходно члану 64. Закона о полицији. У складу са чланом 285. Законика о кривичном поступку Јавни тужилац руководи предистражним поступком. Ради вршења својих овлашћења јавни тужилац предузима потребне радње ради кривичног гоњења учинилаца кривичних дела, при чему налаже полицији да предузима одређене радње ради откривања кривичних дела и проналажења осумњичених, где је полиција дужна да изврши налоге јавног тужиоца, као и да га о предузетим радњама редовно обавештава. Сагласно члану 18. Закона о полицији у предистражном и истражном поступку полиција примењује полицијска овлашћења и поступа по налогу и захтевима јавног тужиоца и суда, док у прекршајном поступку поступа по налозима прекршајног суда.

У складу са чланом 30. Закона о полицији као полицијски послови одређени су, поред осталог, превенција криминала и унапређење безбедности у заједници; безбедносна заштита живота, права и слобода грађана, заштита имовине, као и подршка владавини права; откривање и расветљавање кривичних дела и откривање и хапшење учинилаца кривичних дела и прекршаја и других лица за којима се трага и привођење надлежним органима, обезбеђивање доказа, њихова анализа, криминалистичко форензичко вештачење употребом савремених форензичких метода и евиденција. Полиција обавља полицијске послове са циљем и на начин да свакоме обезбеди једнаку заштиту безбедности, права и слобода, примењујући закон и уставно

начело владавине права (члан 31). У погледу контроле законитости у раду полицијских службеника, истичемо да постоји унутрашња и спољашња контрола рада полиције. Унутрашњу контролу рада полиције врши Сектор унутрашње контроле, нарочито у погледу поштовања и заштите људских права при извршавању полицијских задатака и примени полицијских овлашћења. Спољашњу контролу рада полиције врше Народна скупштина (Одбор за одбрану и безбедност), као и Влада, надлежни правосудни органи, органи државне управе надлежни за одређене послове надзора и други законом овлашћени органи и тела, од којих треба издвојити заштитника грађана.

Значајно је напоменути да превенција радикализације није примарни посао полиције јер између осталих обухвата и области образовања, економског развоја и могућности запослења, уравнотеженог регионалног развоја, инклузије мањинских група и заједница, неговања културе толеранције итд.

Међутим, многе (примарно репресивне) активности полиције имају превентивни ефекат, посебно:

- кривично гоњење лица осумњичених за тероризам, посебно за врбовање и регрутовање,
- контрола кретања лица,
- контакти са породицом и утицајним појединцима у заједници,
- забрана уласка радикалних проповедника-странаца у земљу,
- примена ефикасних законских решења и полицијских поступања других држава.

Министарство унутрашњих послова, у складу са својим стратешким опредељењима, предузима и различите активности које за циљ имају развој комуникације и поверења између полиције и заједнице, едукацију представника заједнице, грађана и посебних категорија становништва, успостављање и развој партнерства полиције и заједнице и развој проблемски оријентисаног рада у решавању безбедносних проблема.

Међу поменутиим активностима значајно је истаћи да је до сада реализован низ курсева, семинара, радионица, округлих столова и конференција из области савремених стандарда полицијског рада, људских права, полиције у заједници, стратешког управљања, анализе и проблемски оријентисаног рада полиције.

Такође, врши се едукација грађана и различитих субјеката заједнице о безбедносним појавама у друштву кроз учешће у трибинама, предавањима и сличним облицима преношења и размене знања и искустава које се односе на различите безбедносне изазове у локалним заједницама, одржавају се састанци консултативног типа у локалним заједницама на различитим нивоима (месна заједница, насеље, улица, зграда, различита удружења и сл.) ради унапређења комуникације са грађанима.

Грађани се информишу путем саопштења за јавност, интернет странице Министарства унутрашњих послова, брошура, флајера, информатора, постера и сл. о правима и обавезама грађана, начинима остваривања и унапређења контаката грађана и полиције, начином подношења притужби на рад полицијских службеника, безбедности учесника у саобраћају, безбедности имовине и др.

Од посебне важности је деловање локалних саветодавних тела – локалних савета за безбедност, основаних у великом броју градова и општина, који представљају форуме сарадње, размене идеја и ставова и постизања договора у планирању безбедносне превенције, у склопу којих је заједнички реализован низ пројеката, програма и акција усмерених ка унапређењу безбедности. У раду локалних савета за безбедност учествују представници локалне самоуправе, полиције, правосудних органа, центара за социјални рад, просветних и здравствених установа и других релевантних субјеката чије присуство омогућава свеобухватно и ефикасно идентификовање и одређивање приоритета у решавању безбедносних проблема.

Напомињемо да поштовање људских права не спречава снажну и делотворну акцију против тероризма, радикализације и насилног екстремизма који води

у тероризам. У складу са домаћим правом и међународним стандардима, одређена људска права могу се ограничити, уколико се злоупотребљавају да би се повредила права другог лица кроз подстицање, заговарање или вршења насиља или позивања на расну, верску мржњу и нетрпељивост. Према домаћем законодавству ограничавање људских права може се извршити искључиво уз правно ваљан основ, мора се тежити легитимном циљу и ограничавање мора бити неопходно и сразмерно. Као пример можемо навести слободу изражавања која се може ограничити уколико се промовишу идеје позивања на мржњу чиме се посредно или непосредно подстиче насиље и/или насилне радикалне идеје; слободу медија која се може ограничити да би се спречило ширење информација и идеја ако је то неопходно ради спречавања позивања на насилно рушење Уставом утврђеног поретка или нарушавања територијалног интегритета Републике Србије, спречавања пропагирања тероризма и насилног екстремизма, спречавања заговарања расне, националне или верске мржње, којом се подстиче на дискриминацију, непријатељство или насиље; слободу мисли, савести и вероисповести или уверења може се у изузетним случајевима ограничити законом, само ако је то неопходно ради заштите живота и здравља људи, морала демократског друштва, слобода и права грађана зајемчених Уставом, јавне безбедности и јавног реда или да би се спречило изазивање или подстицање мржње

С поштовањем,

САВЕТНИК МИНИСТРА-
ШЕФ КАБИНЕТА
пуковник полиције
Дејан Бојовић

The Republic of Serbia has continuously invested significant efforts in harmonizing domestic criminal legislation with relevant international acts and international standards in the field of combating terrorism and violent extremism that leads to terrorism, with the tendency of its further alignment with international regulations being adopted in this area.

The legal basis for combating terrorism and violent extremism in the Republic of Serbia is provided by resolutions of the United Nations Security Council, legal acts of the European Union and the Council of Europe, ratified international conventions and bilateral agreements, as well as domestic criminal legislation. Among domestic laws relevant to the fight against terrorism, we highlight the Criminal Code of the Republic of Serbia, the Criminal Procedure Code, the Law on Organization and Competence of State Authorities in Suppression of Organized Crime, Terrorism and Corruption, the Law on Limitation of Disposal of Assets for the Purpose of Preventing Terrorism and the Proliferation of Weapons of Mass destruction, the Law on the Prevention of Money Laundering and the Financing of Terrorism, the Law on National Database for the Prevention and Fight Against Terrorism and the Law on International Restrictive Measures.

The Criminal Code of the Republic of Serbia, in Chapter 34, which includes the corpus of criminal offences against humanity and other goods protected by international law, prescribes the following criminal offences as crimes related to terrorism: Terrorism (Article 391), Public Inciting to Commission of Terrorist Offences (Article 391a), Recruiting and Training for the Committing of Terrorist Act (Article 391b), Use of Lethal Device (Article 391c), Destruction of or Damage to a Nuclear Facility (Article 391d), Jeopardizing Persons under International Protection (Article 392), Financing Terrorism (Article 393) and Terrorist Association (Article 393a).

Human rights and freedoms in the Republic of Serbia are guaranteed by the Constitution, laws, ratified international conventions and agreements. In the context of the above, we emphasize that the Republic of Serbia has an obligation to guarantee the exercise of human rights on the one hand, and to provide effective protection of human rights on the other. The effectiveness and legitimacy of the prevention and suppression of terrorism can be jeopardized if human rights are violated through the application of police powers. In this context, we note that all police officers are obliged to act in accordance with their legal powers, because the main goals of the Ministry of the Interior include the protection of safety and property of citizens, legitimacy, trust and support of the public.

The Constitution of the Republic of Serbia stipulates that everyone shall have the right to judicial protection when any of their human or minority rights have been violated or denied, that they shall also have the right to elimination of consequences arising from the violation, and that they shall have the right to address relevant international institutions in order to protect their guaranteed rights. Acts of terrorism, radicalization and violent extremism that leads to terrorism are phenomena that directly, but also indirectly, threaten human rights and freedoms. All activities undertaken in the fight against terrorism and violent extremism in order to protect human rights are compliant with domestic and international legal sources that regulate this area.

According to the domestic positive legal regulations, combating terrorism, radicalization and violent extremism and protecting human rights are mutually encouraging goals. There are no reasons or circumstances that can justify or limit protection from torture or other cruel, degrading or inhumane treatment or punishment, as well as any form of discrimination in the conduct of the police. Systematic respect and response in the protection of human rights and freedoms strengthen the cohesion and resilience of a society and at the same time reduce the base from which terrorists and extremists can be recruited. Police service that respects human rights is part of a comprehensive approach to the prevention of terrorism and related phenomena, which includes the duties of police officers who are in contact with the broadest parts of the population and who apply the principles of police conduct in the community. The use of community policing towards the prevention of terrorism, radicalization and violent extremism provides benefits to the entire community, which can only come as a result of the consistent exercise of police powers and the protection of human rights.

It is very important to point out that police officers apply police powers in accordance with Article 286 of the Criminal Procedure Code and Article 64 of the Law on Police. In accordance

with Article 285 of the Criminal Procedure Code, the Public Prosecutor leads the pre-investigation proceedings. For the purpose of exercising his/her authority the public prosecutor undertakes necessary actions, aimed at prosecuting the perpetrators of criminal offences, while assigning to the police the undertaking of certain actions aimed at detecting criminal offences and locating suspects, the police being required to execute the order of the public prosecutor and to inform him/her regularly about actions undertaken. Pursuant to Article 18 of the Law on Police, during the preliminary investigation and investigation proceedings, the police shall exercise police powers and act upon the order and requests of the public prosecutor and the court, while in misdemeanour proceedings the police acts upon the orders of the misdemeanour court.

Pursuant to Article 30 of the Law on Police, police duties, among others, include: crime prevention and improvement of community safety; safeguarding of life, rights and freedoms of citizens, protection of property, and upholding the rule of law; detection and investigation of criminal offenses and detection and apprehension of perpetrators of criminal offenses and misdemeanours and other persons wanted by the police and bringing them before competent authorities, ensuring evidence, analyzing evidence, forensic expertise by using modern forensic methods and records. The police performs police duties with the aim and in such a manner as to provide everyone with equal protection of security, rights and freedoms, by implementing the law and the constitutional principle of rule of law (Article 31). Regarding the control of legality of police officers' conduct, we point out that there is an internal and external control of the work of the police. The Sector of Internal Control performs internal control of the legality of work of police officers, especially in terms of their respect and protection of human rights while performing official tasks and exercising police powers. The external oversight of the work of the police is performed by the National Assembly (Defence and Security Committee), the Government, competent judicial authorities, state authorities in charge of specific oversight activities and other state authorities and bodies authorized by law, including the Ombudsman.

It is important to note that the prevention of radicalization is not a primary task of the police because it includes, among others, the areas such as education, economic development and employment opportunities, balanced regional development, inclusion of minority groups and communities, fostering a culture of tolerance, etc.

However, many (primarily repressive) police activities have a preventive effect, in particular:

- criminal prosecution of persons suspected of terrorism, especially of recruitment,
- control of the movement of persons,
- contacts with family and influential individuals in the community,
- the ban on the entry of radical preachers-foreigners into the country,
- implementation of effective legal solutions and police practices of other countries.

The Ministry of the Interior, in accordance with its strategic objectives, also undertakes various activities aimed at developing communication and trust between the police and the community, educating community representatives, citizens and special categories of the population, establishing and developing a police-community partnership, and developing problem-oriented policing in solving security problems.

Among the mentioned activities, it is important to point out that so far a number of courses, seminars, workshops, round tables and conferences have been held addressing the fields of modern standards of police work, human rights, community policing, strategic management, analysis and problem-oriented policing.

Citizens and various entities in the community are also being educated about security phenomena in society through participation in panels, lectures and similar forms of transfer and exchange of knowledge and experiences related to various security challenges in local communities, consultative meetings are held in local communities at different levels (municipality, neighbourhood district, street, building, various associations, etc.) in order to improve communication with citizens.

Citizens are informed through press releases, the website of the Ministry of the Interior, brochures, flyers, information sheets, posters, etc., about the rights and obligations of citizens, the ways

to achieve and improve contacts between citizens and the police, how to submit complaints about the conduct of police officers, the safety of road users, the safety of property, etc.

The activity of local advisory bodies has also been of particular importance – namely, local security councils, established in a large number of cities and municipalities, which represent forums for cooperation, exchange of ideas and views and reaching agreements in security prevention planning, as part of which a number of projects, programs and activities aimed at improving security were jointly implemented. Representatives of local self-government, police, judicial authorities, social work centres, educational and health institutions and other relevant entities participate in the work of local security councils, whose presence enables a comprehensive and effective identification and determination of priorities in solving security problems.

We note that respect for human rights does not prevent strong and effective action against terrorism, radicalization and violent extremism that leads to terrorism. In accordance with domestic legislation and international standards, certain human rights may be limited if they are misused to violate the rights of another person by inciting, advocating or perpetrating violence or invoking racial, religious hatred and intolerance. According to domestic legislation, the restriction of human rights can only be carried out with a legally valid basis, it must be aimed at a legitimate goal, and the restriction must be necessary and proportionate. As an example, we can note freedom of expression that may be restricted if ideas of calling for hatred are promoted, thus indirectly or directly encouraging violence and/or violent radical ideas; the freedom of the media, which can be restricted in order to prevent the dissemination of information and ideas if it is necessary to prevent calls for the violent overthrow of the order established by the Constitution or the violation of the territorial integrity of the Republic of Serbia, to prevent the propagation of terrorism and violent extremism, to prevent the advocacy of racial, ethnic or religious hatred, which incites discrimination, hostility or violence; the freedom of thought, conscience and religion or belief can be limited by law in exceptional cases, only if it is necessary to protect lives and health of people, morals of democratic society, the freedoms and rights of citizens guaranteed by the Constitution, public safety and public order or to prevent the provocation of and incitement to hatred.